

חושב לשם מנחת נדבה!

והיאך הוא עושה את המנחה שלא לשמן ולשמן?

אם בתחילה מחשב לשם מנחת נדבה ואח"כ לשם מנחת חוטא!

בכל האופנים הללו הוא פסל את המנחה. (4)

גמרא:

והוינן בה: מדקתני "כל המנחות שנקמצו שלא לשמן כשירות אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה" משמע שמנחה אשר לא נקמצה לשמה, הרי היא כשירה לכל דיניה, חוץ מענין זה בלבד — שלא עלתה לבעליה לשם חובה! כי למה לי למיתנא באריכות

הלשון ולומר "אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה", ליתני בקצרה "ולא עלו לבעלים לשם חובה"! ? ומזה שהוסיף התנא במשנה את המילה "אלא", נראה דהא קא משמע לן: שדווקא לבעלים הוא דלא עלו המנחות לשום חובה, משום שנעשו לשם מנחה אחרת, הא מנחה גופה כשירה, המנחה עצמה נשאת כשירה על אף שלא חישוב בה כהלכתה!

וכיון שלמדנו שהמנחה עצמה נשאת כשרה, לגמרי, הדין הוא שאסור לשנויי בה שינוי נוסף, שגם אם עבד בה עבודה אחת שלא לשמה, אסור להמשיך ולעשות בה עבודה נוספת שלא לשמה. (5)

ודין זה, שגם לאחר שחישוב באחת מעבודותיה שלא לשמה בכל זאת אסור לעשות בה שינוי נוסף, הוא כדאמר רבא לענין זבחים.

ביומא [מח א] שקטורת נקראת "קרבן", ומגלין בה. ומשמע שצריכה להעשות לשמה.

5. רש"י מפרש שאסור לשנות בה שינוי אחר. כגון, אם קמץ שלא לשמה, אסור לו ליתן קומץ בכלי שלא לשמה. ויש להוכיח מדבריו, שדווקא עבודה אחרת אסור לו לעשות שלא לשמה, אבל בעבודה זו עצמה שכבר חשב בה שלא לשמה, מותר לו להוסיף ולחשוב בה שלא לשמה.

ויש לדון אם מותר להשלים את אותה העבודה ממש שלא לשמה, או שיכול אפילו לעבוד עוד עבודה כמותה שלא לשמה. ובמנחת אריאל הביא לדון במחלוקת האחרונים, אם כל פסיעה ופסיעה בהולכת הדם היא מתיר שלם בפני עצמו, או שזה חצי מתיר, ואם נאמר כהמנחת חינוך שסובר כי כל פסיעה היא מתיר שלם, יש לעיין אם לרש"י יוכל להוסיף ולפסוע

4. הגר"ז בספרו [כלי המקדש ב ח.]. מביא ששאלו את הגר"ח, האם קטורת שהוקטרה שלא לשמה, אם שייך בה הדין שלא עלתה לבעלים לחובה כמו בשאר קרבנות. ואמר להם הגר"ח שאין צריך להקטיר עוד קטורת שניה, כיון שכבר נתקיימה המצוה בראשונה.

וביאר הגר"ז, שמצוות הקטורת היא שיוקטר ממנה בכל יום למזבח על ידי הכהנים, אבל אין קיום המצוה כמו בקרבנות ציבור על ידי שמתכפרים בו, אלא רק חובת מעשה הקטרה גרידא. ואולי רק ביחס לדיני הקרבנות לא עולה לבעלים לחובה, אבל מצוות ההקטרה כבר נתקיימה.

וכתב במנחת אברהם שאף לביאורו הגר"ז, נראה שיש איסור לחשוב בקטורת מחשבה שלא לשמה.

ובמנחת יחזקאל ציין לדברי התוספות